

Participatieraad

Noordoostpolder

Emmeloord, 7 augustus 2014

Betreft: Reactie van Participatieraad Sociaal Domein op het document Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Noordoostpolder 2015.

Geachte leden van het College,

De Participatieraad Sociaal Domein van de gemeente Noordoostpolder geeft door middel van deze brief haar reactie op het document Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015. De hierin op gemeentelijk niveau vastgestelde voorschriften moeten voldoen aan de wettelijk gestelde kaders.

Hieronder volgen onze opmerkingen/ vragen

Proces

- Het document is op 28 juli jl. naar ons verstuurd door Tamara Schror met de vraag om reactie te geven voor 10 augustus 2014. Ondanks de beperkte tijd is het een 3-tal leden van de raad het gelukt om er goed naar te kijken, overleg met Tamara in de plannen en daarna een reactie op te stellen. Vooraf waren we geïnformeerd dat deze Verordening er aan zat te komen en dat we korte tijd zouden krijgen om te reageren.

Algemeen

- We onderschrijven de uitgangspunten van dat de burgers eigen verantwoordelijkheid dragen voor wijze waarop zij hun leven inrichten en deelnemen aan het maatschappelijk leven en dat zij daarin naar eigen vermogen elkaar bijstaan in zelfredzaamheid in hun eigen leefomgeving en deelnemen/ participeren in de maatschappij. Deze visie komt goed en duidelijk naar voren.
- In de ondersteuning wil de gemeente het effect, het gewenste resultaat meer centraal stellen. In de verordening vinden wij terug dat dit enkel in de Beschikking moet worden omschreven. Voor de werk en denkwijze zou het volgens de Participatieraad een goede zaak zijn dat het beoogde resultaat ook in eerdere stadia meegenomen en omschreven wordt. Het beoogde resultaat krijgt dan dus een belangrijke plaats tijdens het Vraagverhelderingsgesprek, in het Persoonlijk plan en in het Verslag. Zowel de hulpverlener als de burger gaat denken vanuit hetzelfde perspectief.
- De mantelzorg, het eigen sociale netwerk en de informele zorg zal meer ingezet worden en een belangrijke functie krijgen in de zorg- en welzijnssituatie van de cliënt. De cliënt is gebaad bij een goede kwaliteit en continuïteit in de ondersteuning. Bij de cliëntondersteuning dient gekeken worden naar een goede mix van inzet van informele en formele zorg. De informele zorg dient serieus al 'medezorgaanbieder' gehoord en gewaardeerd te worden. Ons inziens is het belangrijk goed in beeld te brengen wat de inzet van de, vooral centrale, mantelzorgers zijn. Geïventariseerd moet worden wat het individuele vermogen en welke de grenzen van de inzetbaarheid van de mantelzorger zijn.

Maatwerk is ook hierin noodzakelijk.

Graag zouden wij zien dat de mantelzorgers/ vertegenwoordigers van de cliënten een structurele plaats krijgt in het Vraagverhelderingsgesprek, in het Plan van aanpak en in het Verslag.

- De term Maatwerk komt vaak naar voren. Participatiegraad vraagt zich af of de burger straks nog wel weet wat deze maatwerkondersteuning inhoudt? Hoe is de toekenning ervan en wat gaat het de burger kosten? Voorlichting hierin is gewenst.
De sociale teams gaan straks de toegang tot dit maatwerk toekennen, een rol die nieuw zal zijn voor de leden en veel verantwoordelijkheid met zich mee zal brengen. De leden zullen moeten beschikken over een brede kennis en ervaring. Vragen die bij ons opkomen zijn: zijn de teams zelfsturend in het toekennen van maatwerkvoorzieningen, worden de toekenningen objectief beoordeeld en worden er door de gemeente ook financiële kaders gesteld?
- We onderschrijven de verscherpte criteria van aanspraak en verplichtingen van het gebruik van een Persoonsgebonden Budget (hoofdstuk 6). Het inzetten van iemand uit het eigen sociale netwerk moet ons inziens wel mogelijk blijven en niet ontmoedigd worden door de vele extra gestelde voorwaarden, regels en/of beperkte financiële vergoeding. Wanneer een lid van het Sociale team uit het Vraagverhelderingsgesprek concludeert dat er kwalitatief goede zorg nodig is bij een hulpvraag en dat dit geboden kan worden uit PGB inzet uit eigen sociale netwerk (bv. dochter die verpleegkundige is, haar baan opzegt om voor haar ouder te zorgen), moet dit zeker kunnen.

Algemene opmerkingen t.a.v. het document

- De het document zit een opbouw: Procedureregels (met daarin de melding, de vraagverheldering en het verslag)- Aanvraag- Beoordeling Aanspraak. Een logisch vervolg zou ons inziens zijn dat 'de Beschikking' daarop zou volgen, waarna onderdelen van ondersteuning nader worden uitgewerkt. In de verordening komt de Beschikking nu als een onderdeel in hoofdstuk 14 'Overige bepalingen' pas aan orde, voor de helderheid van de Verordening ons inziens niet een goede plaats.
- In het document ervaren we verwarring t.a.v. de verschillende gebruikte terminologieën, bv.:
 - melding, hulpvraag, aanvraag
 - verslag, plan van aanpak, persoonlijk plan, oplossingen in samenspraak met de cliënt, aanspraak
 - In het document wordt gesproken over de hulpvraag van de cliënt. Dit is wat ons betreft een wat verouderde term, welke tegenwoordig naar ons weten ook in de relevante beroeps HBO opleidingen niet meer gebruikt wordt. Alternatief zou zijn: ondersteuningsvraag.Noot: Ook in het concept Beleidsplan sociaal domein 2015- 2018 spreekt men over ondersteuning/ ondersteuningsvraag.

Opmerkingen per hoofdstuk:

- **Hoofdstuk 1 Begripsbepalingen**
 - We missen een aantal omschrijvingen van begrippen. van begrippen waar ook al een wettelijke definitie van is. Na overleg met Tamara begrijpen wij dat dit de begrippen zijn waar ook een wettelijke definitie van is. Om de leesbaarheid van het document te vergroten is besloten dat er een extra begrippenlijst aan het document wordt toegevoegd.
 - Dagactiviteiten: er wordt niet omschreven met wel doel iemand kan deelnemen aan

Dagactiviteiten. Ook later in de Verordening komt dit weer terug: bij Hoofdstuk 7 Omschrijving Criteria ondersteuning en dagactiviteiten bij de punten 7.3.1 en 7.4
- Instelling: er wordt gesteld dat het college de accommodaties van de aanbieders keurt. Zijn de criteria bij de wet geregeld of stellen de gemeenten eigen criteria?

- **Hoofdstuk 2: Procedureregels**

- 2.2: Cliëntondersteuning: voor de duidelijkheid zou toegevoegd kunnen worden dat hieronder 'informatie en advies' verstaan wordt. Door welke partijen wordt dit uitgevoerd en hoe wordt de cliënt hier naar toe geleid? Eigenlijk zou deze weg al bewandeld moeten worden voor de inschakeling van het Sociale team.

- 2.3.3: Wanneer leden van het Sociaal team na de melding van de hulpvraag vooraf cliëntgegevens verzameld dient men zich af te vragen of dit ook privacygevoelige gegevens zijn waar de cliënt tevoren toestemming moet verlenen?

- 2.5: In hoeverre wordt de cliënt/ mantelzorg betrokken bij het Verslag van het Vraagverhelderingsgesprek? Wordt het Verslag nog door de cliënt/ mantelzorgers ingezien en kan er evt. gewijzigd of aangevuld worden? Moet er voor akkoord ondertekend worden? Wie is de eigenaar van dit document? (dit ook i.v.m. de privacy)

- **Hoofdstuk 3: De aanvraag**

- 3.1.1. De aanvraag moet schriftelijk ingediend worden bij de gemeente. Hoe wordt de cliënt/ mantelzorg terug geïnformeerd?

- 3.1.5: Men omschrijft 'een aanvraag vergezeld van een schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek', bedoelt men hiermee de bevindingen uit het Verslag? T.a.v. hulpvraag: is dit dan een hernieuwde hulpvraag?

- **Hoofdstuk 4: Beoordeling van de aanspraak**

- 4.1.4: hier wordt gesproken over een doel 'zichzelf handhaven'. Is dit een omschreven doel die we in andere stukken niet eerder zijn tegengekomen. Wordt hier bedoeld: zelfredzaam te zijn en/of mee te kunnen doen in de maatschappij?

- 4.2.3: In uitzonderingsgevallen zou het goed zijn dat er mogelijkheden zijn om maatwerkinzet toch ook nog achteraf te kunnen declareren. Bijvoorbeeld wanneer acute overname van zorg noodzakelijk is en een tijdelijk verblijf bij een zorgboerderij wordt ingezet. In ons overleg met Tamara hebben wij begrepen dat dit door middel van de Hardheidsclausule kan. Aansluitend hierop nog wel de vraag of er voor de burger een mogelijkheid is om acute vragen (bijvoorbeeld in het weekend) te kunnen stellen?

- **Hoofdstuk 5: Maatschappelijke ondersteuning**

- 5.1.b: Is een definitie van de term 'gestructureerd' t.a.v. het huishouden? Wie bepaald wat er nodig is en aan de hand van welke norm?

- **Hoofdstuk 6: PGB**

- 6.2: Kwaliteit van aangeboden zorg is belangrijk. Vraag: is de gemeente verantwoordelijk voor de kwaliteit van de aanbieders PGB zorg? Wie bepalen deze kwaliteitscriteria, hoe worden deze getoetst? Wanneer de gemeente geld betaalt mag ook verwacht worden dat dit aan kwaliteit voldoet.

- **Hoofdstuk 7 : Ondersteuning Dagactiviteiten en Kortdurend verblijf in een instelling**

- 7.3.1: Wij onderschrijven natuurlijk dat in eerste instantie gekeken moet worden of de leefbaarheid van de cliënt gebruikelijk hulp kan geven. Deelname aan Dagactiviteiten kan om

zeer verschillende redenen geïndiceerd worden, veelal met doelen die niet meer tot de categorie gebruikelijke hulp behoren. Een goede analyse/omschrijving van het doel en de te behalen effecten zijn belangrijke items bij de vraagverheldering.

- 7.3.2a: Zijn er begrenzings in het toekennen van het aantal dagdelen Dagactiviteiten? Zo ja, is dit nog steeds maatwerk?

- 7.4: Er staat niet omschreven dat deelname dagactiviteiten of kortdurende opnames kan bijdragen aan ontlasting van de mantelzorg. Dit doel is dan niet gericht op zelfredzaamheid en/of participatie van de cliënt zelf. Voorbeeld: bij dementieproblematiek.

- 7.4.3: Als Participatieraad vinden wij het belangrijk dat deel activiteiten van de aanbieders van Dagactiviteiten gericht zijn op activiteiten en/of een bijdrage te leveren in eigen omgeving (dorp, wijk).

- 7.6.1: Als criterium voor tijdelijke opname wordt omschreven dat de ondersteuning gepaard moet gaan met permanent toezicht. Ons inziens zou het beter zijn om te stellen dat de cliënt zonder inzet van de mantelzorg niet zelfstandig kan wonen, het gevaarlijk is voor zichzelf en/of anderen.

7.6.2: De omschrijving van een etmaal per week is summier. Men bedoelt hier waarschijnlijk dat de cliënt max. 52 etmalen per jaar tijdelijk opgenomen kan worden, deze dagen zijn in overleg met de zorgaanbieder vrij in te plannen (bv. weekenden, vakantie etc.)

- **Hoofdstuk 8: Ondersteuning gericht op het wonen**

- 8.3: Van het criterium primaat verhuizen zou afgeweken moeten kunnen worden wanneer een verhuizing meer nadelige gevolgen heeft door bv. het wegvallen van een sterk sociaal netwerk/ eigen buurt. Een woning wordt aangepast i.p.v. dat cliënt naar een geschiktere woning verhuist ondanks dat dit financieel duurder is.

- **Hoofdstuk 12: Nieuwe feiten en omstandigheden , herziening, intrekking of terugvordering**

- 12.1.d: De uitbetaling van het PGB stopt een dag na overlijden. Behoort deze mogelijkheid tot ontbinding ook in PGB arbeidscontracten die de cliënt afsluit met zijn/ haar zorgaanbieder(s)? Arbeidsrechtelijk weten wij dit niet, maar het moet niet zo zijn dat de nabestaanden geconfronteerd kunnen worden met zorgkosten die niet meer geleverd zijn maar wel betaald.

- **Hoofdstuk 14: Overige bepalingen**

- 1 Jaarlijkse waardering mantelzorg: Blijk van waardering van de gemeente moet ons inziens een diverse insteek hebben: waardering, ontspanning, educatie, lotgenotencontact, maatwerkvoorzieningen etc. Erkenning en waardering door middel van faciliteren van mantelzorg ondersteuningsmogelijkheden en hierin ook een vorm van maatwerk bieden.

- 5 Beschikking: we missen de omschrijving van de mogelijkheid om tegen een beschikking een bezwaar aan te tekenen.

- **Hoofdstuk 15: Slotbepalingen**

- 15.3 Evaluatie: Omdat de beleidswijzigingen groot zijn en de effecten nog niet duidelijk, geeft de Participatieraad het advies om het evaluatietermijn van 4 jaar opnieuw te bezien en zo mogelijk te verkorten naar bv. 2 jaar. Vraag: zijn er mogelijkheden om, n.a.v. de evaluatie, de Verordening tussentijds aan te passen?

Betrokken deskundigen Participatieraad Sociaal Domein; Gertjan Platvoet, Jose Uitdewilligen, Atsje Hoekstra- Monkelbaan